

Bengt Ekberg, SVA.

Resistens mot antibiotika hos bakterier från svenska tamhöns

Tamhönsproduktion omfattar värphöns och slaktkycklingar. Hälsan i kommersiella besättningar är bättre i Sverige än i många andra länder. Genom god hygien och smittskyddsåtgärder kan man hindra att fåglarna infekteras av många smittämnen.

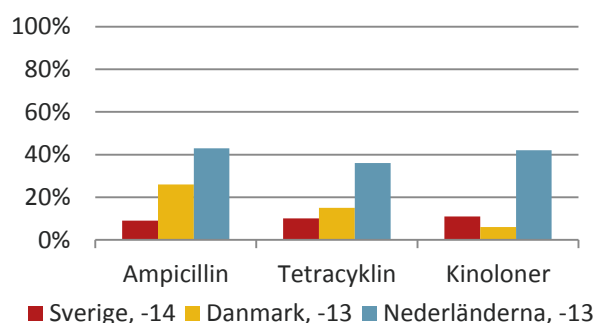
Antibiotikaanvändning

Behandling av slaktkycklingar eller värphöns i kommersiell produktion i Sverige är mycket sällan aktuell. Under 2014 behandlades till exempel endast 4 av 3 138 producerade slaktkycklingflockor. Detta syns även i det goda resistensläget hos *Escherichia coli* från friska slaktkycklingar (figur).

När det behövs ges antibiotika till hela flocken

via foder eller vatten. Sjukdomar där behandling med antibiotika kan behövas är till exempel botulism och hjärtsäcksinflammation.

I Sverige ges koccidiostatika till slaktkycklingar för att förebygga parasitsjukdomen koccidiosis. De medel som då används har även en viss förebyggande effekt på sjukdomen nekrotiserande enterit som förknippas med *Clostridium perfringens*.

Figur. Resistens hos *E. coli* från friska slaktkycklingar.

AVDELNINGEN FÖR DJURHÄLSA OCH ANTIBIOTIKAFRÅGOR

besök. Ulls väg 2B post. 751 89 Uppsala
telefon. 018-67 40 00 fax. 018-30 91 62
e-post. sva@sva.se webb. www.sva.se

Bengt Ekberg, SVA

VRE

VRE¹ i form av *Enterococcus faecium* med resistensgenen *vanA* finns bland svenska slaktkycklingar. Inom humansjukvården är VRE ett problem. Det finns dock inget som talar för att VRE hos svenska slaktkycklingar nämnvärt påverkat läget i svensk humansjukvård. Likväl är förekomsten önskad eftersom spridning av genen *vanA* kan ske mellan djurenterokocker och människoenterokocker.

Tabell. Förekomst (procent) av ESBL-produktion bland slumpmässigt utvalda *E. coli* från slaktkycklingar och värphöns samt andel prov där sådana bakterier isolerats med känslig metod.

	Kyckling	Värphöns
År för undersökning	2014	2012
Slumpmässig <i>E. coli</i>	0	2
Känslig metod	36	13

ESBL

Under 2012 påvisades för första gången ESBL²-bildande *E. coli* i tarmprover från svenska värphöns. Sedan 2010 har det varit känt att sådana bakterier finns hos svenska slaktkycklingar. Den gen som majoriteten av isolaten bär på kallas *bla*_{CMY-2}. Det är bara en liten andel av de *E. coli* som djuren bär i tarmen som är resistenta men andelen djur som bär på dem är hög (tabell).

Antibiotika används ytterst sällan till tamhöns i Sverige och cefalosporiner används inte alls. Förekomsten beror alltså inte på att djuren fått antibiotika. Olika undersökningar gjorda i slaktkycklingnäringen talar för att ESBL-bildande bakterier förts in till Sverige med importerade avelsdjur.

Epidemiologin för ESBL-bildande bakterier är komplex, och det finns många olika spridningsvägar. Problemen måste därför ses i ett helhetsperspektiv, och mer kunskap behövs. Men de varianter av ESBL-bildande bakterier som finns hos friska människor och som orsakat utbrott vid svenska sjukhus är oftast av andra typer än de som nu hittats hos tamhöns.

MRSA

MRSA³ har inte påvisats hos tamhöns i Sverige. Det är angeläget att motverka att smittan förs in till svenska uppfödningar. Inom kommersiell kyckling- och äggproduktion tillämpas redan smittskyddsrutiner som är striktare än för andra djurslag. Handsprit före kontakt med djuren är ett bra sätt att motverka indirekt spridning från andra djur eller direkt från människa.

¹ Vankomycinresistenta enterokocker

² Extended spectrum betalactamase – betalaktamas med utvidgad effekt

³ Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*

Källor: Swedres-Svarm 2014, Folkhälsomyndigheten & SVA och The European Union Summary Report on antimicrobial resistance in zoonotic and indicator bacteria from humans, animals and food in 2013, EFSA & ECDC.